

Oborová kritéria GSTC

VERZE 3, 21. PROSINCE 2016

Preambule

Kritéria Globální rady pro udržitelný cestovní ruch („Global Sustainable Tourism Council“, GSTC) byla vytvořena s cílem zajistit celosvětově jednotné chápání „udržitelného cestovního ruchu“ a představují minimum, o jehož dosažení by měl usilovat každý podnik v cestovním ruchu. Jsou uspořádána do čtyř hlavních témat: efektivní plánování udržitelnosti, maximalizace sociálních a ekonomických přínosů pro místní komunitu, posílení kulturního dědictví a snížení negativních dopadů na životní prostředí. Jsou aplikovatelná na celé odvětví cestovního ruchu.

Kritéria byla vypracována a revidována ve snaze dodržovat Kodex pro stanovování standardů aliance ISEAL, která je uznávaným orgánem poskytujícím pokyny k mezinárodním normám pro tvorbu standardů udržitelnosti ve všech odvětvích. Kritéria jsou revidována každých 3 až 5 let. Plány revizí a předběžná registrace pro zapojení veřejnosti do budoucích revizí jsou k dispozici na adrese www.gstccouncil.org. Webové stránky rovněž poskytují informace o procesu a historii vývoje kritérií.

Příklady použití kritérií jsou následující:

- slouží jako základ pro certifikaci udržitelnosti,
- slouží jako základní vodítka pro podniky všech velikostí, aby se staly udržitelnějšími, a pomáhají podnikům při výběru programů udržitelného cestovního ruchu, které splňují tato globální kritéria,
- zajišťují lepší přístup na rostoucí trh s udržitelnými produkty a slouží jako vodítka jak pro cestovatele, tak pro cestovní kanceláře při výběru dodavatelů a programů udržitelného cestovního ruchu,
- pomáhají spotřebitelům identifikovat správné programy a podniky zaměřené na udržitelný cestovní ruch,
- slouží jako společný jmenovatel pro informační prostředky k rozpoznání poskytovatelů služeb udržitelného cestovního ruchu,
- pomáhají certifikačním a jiným dobrovolným programům zajistit, aby jejich standardy splňovaly široce přijímanou úroveň kvality,

- nabízí vládním, nevládním a soukromým programům výchozí bod pro rozvoj požadavků na udržitelný cestovní ruch,
- slouží jako základní vodítko pro vzdělávací a školicí instituce, jako jsou hotelové školy a univerzity,
- zastupují vedoucí úlohu, která inspiruje ostatní k činnosti.

Kritéria uvádějí, *co* je třeba udělat, *nikoli jak* to udělat nebo zda bylo cíle dosaženo. Tuto úlohu plní ukazatele výkonnosti, související vzdělávací materiály a přístup k nástrojům pro realizaci, které tvoří nepostradatelný doplněk Kritérií GSTC.

Uplatňování kritérií

Doporučuje se, aby se všechna kritéria uplatňovala v co největší míře, kromě případů, kdy se na konkrétní situaci kritérium nevztahuje a je to odůvodněno. Mohou nastat okolnosti, za kterých se kritérium na konkrétní produkt cestovního ruchu nevztahuje z důvodu místních regulačních, environmentálních, sociálních, ekonomických nebo kulturních podmínek. V případě mikropodniků a komunitních podniků cestovního ruchu, které mají malou sociální, ekonomickou a environmentální stopu, se uznává, že omezené zdroje mohou bránit komplexnímu uplatnění všech kritérií. Další pokyny k těmto kritériím lze nalézt v podpůrných ukazatelích a glosáři, které zveřejnila rada GSTC.

OBOROVÁ KRITÉRIA GSTC

ODDÍL A: Prokazování efektivního udržitelného řízení

A1 Systém řízení udržitelnosti

Organizace zavedla dlouhodobý systém řízení udržitelnosti, který odpovídá její velikosti a rozsahu, řeší otázky životního prostředí, sociální, kulturní, ekonomické, otázky kvality, lidských práv, zdraví, bezpečnosti, rizik a krizového řízení a podporuje neustálé zlepšování.

A2 Dodržování právních předpisů

Organizace dodržuje všechny platné místní, národní a mezinárodní právní předpisy a nařízení, mimo jiné včetně zdravotních, bezpečnostních, pracovních a environmentálních aspektů.

A3 Podávání zpráv a komunikace

Organizace informuje o své politice, opatřeních a výsledcích v oblasti udržitelnosti zainteresované strany, včetně zákazníků, a snaží se získat jejich podporu.

A4 Zapojení zaměstnanců

Zaměstnanci se zapojují do vývoje a zavádění systému řízení udržitelnosti a pravidelně dostávají pokyny a školení týkající se svých rolí a odpovědností při zavádění systému ŘU.

A5 Zkušenosti zákazníků

Spokojenost zákazníků, včetně aspektů udržitelnosti, se sleduje a přijímají se nápravná opatření.

A6 Přesná propagace

Propagační materiály a marketingová komunikace jsou přesné a transparentní, pokud jde o organizaci a její produkty a služby, včetně prohlášení o udržitelnosti. Neslibují více, než se skutečně plní.

A7 Budovy a infrastruktura

Plánování, výběr lokace, projektování, výstavba, renovace, provoz a demolice budov a infrastruktury, ...

A7.1 Dodržování předpisů

... dodržují požadavky na územní plánování a zákony týkající se chráněných a citlivých oblastí a památkových záležitostí.

A7.2 Vliv a celistvost

... zohledňují kapacitu a celistvost přírodního a kulturního prostředí.

A7.3 Udržitelné postupy a materiály

... používají materiály a postupy, které jsou vhodné pro danou lokalitu a jsou udržitelné.

A7.4 Přístup pro všechny

... v případě potřeby zajišťují přístup a informace pro osoby se zvláštními potřebami.

A8 Pozemky, voda a vlastnická práva

Nabytí práv k půdě a vodě a majetku organizací je legální, v souladu s právy místních komunit a místních obyvatel, včetně jejich svobodného, předchozího a informovaného souhlasu, a nevyžaduje nedobrovolné přesídlení.

A9 Informace a výklad

Organizace poskytuje informace a výklad o přírodním prostředí, místní kultuře a kulturním dědictví a vysvětlení vhodného chování při návštěvě přírodních oblastí, živoucích kultur a kulturních památek.

A10 Zapojení destinace

Organizace se podílí na plánování a řízení udržitelného cestovního ruchu v destinaci, pokud takové možnosti existují.

ODDÍL B: Maximalizace sociálních a ekonomických přínosů pro místní komunitu a minimalizace negativních dopadů

B1 Podpora komunity

Organizace aktivně podporuje iniciativy zaměřené na místní infrastrukturu a sociální rozvoj komunity. Příklady iniciativ zahrnují vzdělávání, odbornou přípravu, zdravotnictví, hygienu a projekty, které se zabývají dopady změny klimatu.

B2 Zaměstnanost v místě působnosti

Místním obyvatelům se poskytují rovné příležitosti k zaměstnání a postupu, a to i na vedoucích pozicích.

B3 Místní nákup

Při nákupu a nabídce zboží a služeb dává organizace přednost místním a „fair trade“ dodavatelům, pokud existují a mají dostatečnou kvalitu.

B4 Místní podnikatelé

Organizace podporuje místní podnikatele ve vývoji a prodeji udržitelných výrobků a služeb, které vycházejí z přírody, historie a kultury této oblasti.

B5 Vykořisťování a obtěžování

Organizace zavedla pravidla proti komerčnímu, sexuálnímu nebo jakémukoli jinému vykořisťování či obtěžování, zejména dětí, mladistvých, žen, menšin a dalších zranitelných skupin.

B6 Rovné příležitosti

Organizace nabízí pracovní příležitosti, včetně vedoucích pozic, bez diskriminace podle pohlaví, rasy, náboženství, zdravotního postižení nebo z dalších důvodů.

B7 Důstojná práce

Dodržují se pracovní práva, zajišťuje se bezpečné pracovní prostředí a zaměstnancům se vyplácí mzda odpovídající alespoň životnímu minimu. Zaměstnancům se nabízí pravidelná školení, praxe a příležitosti pro kariérní postup.

B8 Občanské služby

Činnost organizace neohrožuje poskytování základních služeb okolním obcím, jako jsou potraviny, voda, energie, zdravotní péče nebo hygiena.

B9 Místní zdroje obživy

Činnosti organizace nemají nepříznivý vliv na místní přístup k obživě, včetně využívání půdy a vodních zdrojů, přednostních práv a práv na dopravu a bydlení.

ODDÍL C: Maximalizace přínosů pro kulturní dědictví a minimalizace negativních dopadů

C1 Kulturní interakce

Organizace se řídí osvědčenými mezinárodními a vnitrostátními postupy a místně dohodnutými pokyny pro řízení a propagaci návštěv místních obyvatel a kulturně nebo historicky citlivých míst s cílem minimalizovat negativní dopady a maximalizovat místní přínosy a spokojenost návštěvníků.

C2 Ochrana kulturního dědictví

Organizace přispívá k ochraně, zachování a zhodnocení místních nemovitostí, míst a tradic historického, archeologického, kulturního a duchovního významu a nebrání místním obyvatelům v přístupu k nim.

C3 Prezentace kultury a kulturního dědictví

Organizace si váží autentických prvků tradiční i současné místní kultury a začleňuje je do svého provozu, projektu, dekorace, gastronomie či obchodů, přičemž respektuje práva duševního vlastnictví místních obyvatel.

C4 Artefakty

Historické a archeologické artefakty se neprodávají, neobchoduje se s nimi a ani se nevystavují, s výjimkou případů povolených místními a mezinárodními právními předpisy.

Oddíl D: Maximalizace přínosů pro životní prostředí a minimalizace negativních dopadů

D1 Ochrana zdrojů

D1.1 Nákup preferující ochranu životního prostředí

Zásady nákupu upřednostňují dodavatele a výrobky šetrné k životnímu prostředí, včetně investičního zboží, potravin, nápojů, stavebních materiálů a spotřebního materiálu.

D1.2 Efektivní nákup

Organizace pečlivě řídí nákup spotřebního a jednorázového zboží, včetně potravin, aby minimalizovala množství odpadu.

D1.3 Úspora energie

Spotřeba energie se měří podle druhu a přijímají se opatření k minimalizaci celkové spotřeby. Organizace se snaží zvýšit využívání obnovitelných zdrojů energie.

D1.4 Úspora vody

Vyhodnocuje se riziko spojené s ohrožením vody, měří se spotřeba vody podle druhu a přijímají se kroky k minimalizaci celkové spotřeby. Získávání vody je udržitelné a nemá nepříznivý vliv na životní prostředí. V oblastech s vysokým vodohospodářským rizikem se určují a sledují cíle hospodaření s vodou založené na daných okolnostech.

D2 Omezování znečištění

D2.1 Emise skleníkových plynů

Podstatné emise skleníkových plynů ze všech zdrojů řízených organizací se identifikují, pokud možno se vypočítají a zavádějí se postupy k jejich zamezení nebo minimalizaci. Podporuje se kompenzace zbývajících emisí organizace.

D2.2 Doprava

Organizace usiluje o snížení požadavků na dopravu a aktivně podporuje používání čistších a z hlediska zdrojů úspornějších alternativ ze strany zákazníků, zaměstnanců, dodavatelů i vlastního provozu.

D2.3 Odpadní vody

Odpadní vody, včetně šedé vody, se efektivně čistí a opětovně se používají nebo vypouštějí pouze bezpečně, bez negativních účinků na místní obyvatelstvo nebo životní prostředí.

D2.4 Pevný odpad

Odpad, včetně potravinového odpadu, podléhá měření, jsou zavedeny mechanismy ke snížení množství odpadu, a pokud snížení množství není možné, k jeho opětovnému použití nebo recyklaci. Odstraňování zbytkového odpadu nemá nepříznivý vliv na místní obyvatelstvo nebo životní prostředí.

D2.5 Škodlivé látky

Používání škodlivých látek, včetně pesticidů, barev, dezinfekčních prostředků na bazény a čisticích prostředků, se minimalizuje, a pokud je to možné, nahrazuje se nezávadnými výrobky nebo postupy. Skladování, používání, manipulace a likvidace chemických látek podléhají řádnému řízení.

D2.6 Minimalizace znečištění

Organizace uplatňuje postupy k minimalizaci znečištění hlukem, světlem, odtokem, erozí, látkami poškozujícími ozónovou vrstvu a látkami znečišťujícími ovzduší, vodu a půdu.

D3 Zachování biologické rozmanitosti, ekosystémů a krajiny

D3.1 Ochrana biologické rozmanitosti

Organizace podporuje zachování biologické rozmanitosti a přispívá k ní, a to i prostřednictvím vhodného hospodaření s vlastním majetkem. Zvláštní pozornost věnuje chráněným přírodním oblastem a oblastem s vysokou hodnotou biologické rozmanitosti. Případné narušení přírodních ekosystémů se minimalizuje, dochází k rekultivaci a ke kompenzačnímu příspěvku k řízení ochrany přírody.

D3.2 Invazní druhy

Organizace přijímá opatření k zamezení zavlékání invazních druhů. Při úpravách a obnově krajiny se používají původní druhy, kdekoli je to možné, zejména v přírodní krajině.

D3.3 Návštěvy přírodních lokalit

Organizace se řídí vhodnými pokyny pro řízení a propagaci návštěv přírodních lokalit s cílem minimalizovat nepříznivé dopady a maximalizovat spokojenost návštěvníků.

D3.4 Soužití s volně žijícími živočichy

Soužití s volně žijícími živočichy jsou s ohledem na kumulativní dopady neinvazivní a zodpovědně řízená tak, aby nedocházelo k nepříznivým dopadům na dotyčné živočichy a na životaschopnost a chování populací ve volné přírodě.

D3.5 Dobré životní podmínky zvířat

Žádný druh volně žijícího zvířete se neodchytává, nechová ani nedrží v zajetí, s výjimkou oprávněných a vhodně vybavených osob a pro řádně regulované činnosti v souladu s místními a mezinárodními právními předpisy. Chov všech volně žijících i domácích zvířat, péče o ně a zacházení s nimi splňují nejvyšší standardy dobrých životních podmínek zvířat.

D3.6 Odchyt volně žijících zvířat a obchod s nimi

Druhy volně žijících živočichů se neodchytávají, nekonzumují, nevystavují, neprodávají ani se s nimi neobchoduje, s výjimkou případů, kdy se jedná o součást regulované činnosti, která zaručuje, že jejich využívání je udržitelné, a která je v souladu s místními a mezinárodními zákony.